

MAKABELER'İN ÜÇÜNCÜ KİTABI

GİRİŞ

Bu kitap bağımsızlık savaşından önceki olayları anlatmaktadır. İ.S. 39 ya da 40 yılında yazıldığı düşünülmektedir. Bu kitap İ.Ö. 217 yılında IV. Ptolemi'nin tapınağın En Kutsal Yer adlı bölümüne girmesini ve Yahudiler 'e yaptığı baskıları anlatır.

Ana Hatlar

1:1-3:30 Rafia savaşı

4:1-21 Yahudiler'in İskenderiye'ye sürülmesi

5:1-6:41 Yahudiler'in idamı engelleniyor

7:1-23 Ptolemi'nin mektubu

Rafia Savaşı

1 Filopator geri dönen kişilerden denetim altında tuttuğu bölgelerin Antiyokus tarafından ele geçirildiğini öğrenince tüm kuvvetlerine, hem piyadelere hem de süvarilere buyruk verdi. Yanına kız kardeşi Arsino'yu alarak Rafia yakınında Antiyokus'un ordugah kurduğu yere ilerledi.

²Ancak Teodotus adında bir adam, tasarladığı düzeni gerçekleştirmekte kararlıydı. Daha önce kendisine verilen Ptolemaik'in silahlarını alıp geceleyin Ptolemi'nin çadırına girdi. Amacı tek başına onu öldürüp savaşa son vermektir.

³Fakat Drimilus'un oğlu olarak tanınan ve aslen Yahudi olan, ama sonradan ataların geleneklerine ihanet edip dinini değiştiren Dositeus, kralı uzaklaştırıp çadırında önemsiz bir kişinin bulunmasını sağlamıştı. Böylece kralı hedef alan oğ bu kişinin başına geldi.

⁴Şiddetli bir çatışma oldu, savaşı Antiyokus kazanıyor gibiydi. Arsino dövünerek saçları dağınık bir biçimde gözyaşları içinde askerlerin önüne gidip savaşı kazanmaları durumunda her birine iki mina altın vereceğini söyledi. Böylece kendilerini, karılarını ve çocuklarını cesurca savunmaları için onları teşvik etti.

⁵Sonunda düşman bozguna uğratıldı ve çok sayıda esir alındı.

⁶Kurulan düzeni bozduktan sonra Ptolemi yakın kentleri ziyaret edip onları teşvik etmeye karar verdi.

⁷Ziyarette bulunarak ve kutsal yerlerine armağanlar bağışlayarak halkının cesaretini güçlendirdi.

Filopator Tapınağa Girmeye Çalışıyor

⁸Yahudiler, kendisini karşılamak, olup bitenlerden dolayı kutlamak ve ona armağanlar sunmak üzere ihtiyarları ve kurul üyelerinin bazılarını gönderdikleri için Filopator en kısa zamanda onları ziyaret etmek için sabırsızlanıyordu.

⁹Yeruşalim'e vardktan sonra en ulu Tanrı'ya kurban kesip şükran sunuları sunarak kutsal yere uygun düşeni yaptı. Bunun üzerine alana girip güzelliğinden ve mükemmelliğinden etkilenerek

¹⁰tapınağın harika düzenine hayran kaldı ve yüreğinde Kutsal Yer'e girme arzusu doğdu.

¹¹Kendi halkından kişilere, hatta kâhinlere bile tapınağa girmenin yasak olduğunu, hepsinden üstün olan başkâhinin bile yalnız yılda bir kere girebildiğini ve bu yüzden kendisinin de girmesinin yasak olduğunu söylediklerinde kral hiç ikna olmadı.

¹²Kutsal Yasa kendisine okunduktan sonra bile girme hakkına sahip olduğunu ileri sürmekten vazgeçmeyerek, "O adamlar bu onurdan yoksun kılınmış olsa da ben yoksun kalmamalıyım" dedi.

¹³Bunun üzerine diğer tapınaklara girdiğinde neden kimsenin onu engellemediğini sordu.

¹⁴Birisi düşüncesiz bir şekilde bunu bir uğur belirtisi olarak görmenin doğru olmadığını söyledi.

¹⁵Kral şöyle karşılık verdi: "Fakat oralara girebildiğime göre buraya girmemi isteseler de istemeseler de girmemin bir sakıncası olmamalı."

Yahudiler'in Ptolemi'ye Karşı Direnişi

¹⁶Bunun üzerine kutsal giysilerini giymiş kâhinler yere kapanıp bulundukları durumda ulu Tanrı'nın yardım etmesi ve bu kötü niyetin yol açacağı felaketi önlemesi için yalvardılar. Tapınağı feryatlar ve gözyaşlarıyla doldurdular.

¹⁷Kentte kalanlar gizemli bir olayın gerçekleştiğini düşünerek rahatsız olup acele ile dışarı çıktılar.

¹⁸İnzivaya çekilmiş genç kadınlar odalarından çıkıp annelerine koştular, saçlarına toz serpererek sokakları ağıtlar ve iniltiyle doldurdular.

¹⁹Evlenmek üzere yeni süslenmiş gelinler, evlilik birleşmesi için hazırlanmış zıfaf odalarını terk edip sergilenmesi gereken ağırbaşlı tutumu boşlayarak kente büyük bir telaş içinde akın ettiler.

²⁰Anneler ve dadılar yeni doğmuş bebekleri, bazılarını evlerde bazılarını sokaklarda oraya buraya bırakıp arkalarına hiç bakmadan yüce tapınakta toplandılar.

²¹Kralın Kutsal Yer'e karşı yapmayı düşündüğü saygısızlıktan dolayı oraya toplanan halkın yalvarışları çoktu.

²²Ayrıca daha cesur olan yurttaşlar ne kralın tasarılarının ne de niyetlendiği amacın gerçekleşmesini içlerine sindiremiyorlardı.

²³Bunlar, Kutsal Yer'de büyük bir kargaşa yaratarak bağırıp yurttaşlarını silah kuşanmaya ve atalarının yasası için cesaretle ölmeye çağırdılar. Yaşlı erkekler ve ihtiyarlar tarafından zorla engellenerek diğerleriyle aynı şekilde durarak yalvarmaya başladılar.

²⁴Bu arada kalabalık dua etmeyi sürdürdü,

²⁵aynı zamanda krala yakın olan ihtiyarlar onu, çeşitli yollarla niyetlendiği tasandan vazgeçirmeye ve kibirli düşüncesini değiştirmeye çalıştılar.

²⁶Fakat o küstahlaşıp hiçbir şeye aldırış etmedi ve sözü edilen düşünceyi gerçekleştirmek için yaklaşmaya başladı.

²⁷Çevresindekiler bunu görünce halkımızla birlikte içinde bulundukları sıkıntıda onları savunacak güçte Olan'ı çağırmaya ve bu yasa dışı ve küstahça davranışa göz yummaması için yalvarmaya başladılar.

²⁸Kalabalıkların sürekli, şiddetli ve güçlü feryadı büyük bir gürültü yarattı.

²⁹Kutsal Yer kirleneceğine herkes gerçekten ölmeyi yeğlediği için yalnız insanlar değil, sanki duvarlar da tüm yeryüzü de feryat ediyordu.

Başkâhin Simon'un Duası

2 Bunun üzerine Başkâhin Simon Kutsal Yer'e doğru dönüp diz çöktü ve sakın bir şekilde ellerini saygıyla açıp şöyle dua etti:

²Rab, göklerin kralı, bütün yaratılışa egemen, kutsallar arasında en kutsal Olan, tek egemen, Her Şeye Gücü Yeten, gururu ve gücü ile yücelen Rab, bu saygısız ve zındık adam yüzünden derin acı çeken bizlere bak.

³Çünkü her şeyin yaratıcısı ve her şeyin üstünde egemenlik süren sen adil bir kralısın. Kibirli ve saygısızca davrananları yargıyorsun.

⁴Geçmişte adaletsizlik yapanları yok ettin. Aralarında kendi güçlerine ve cesaretine güvenen devler vardı, ama sınırsız bir tufan göndererek onları yıkıma uğrattın.

⁵Küstahça davranan ve kötülükleriyle ün yapmış olan Sodom halkını ateş ve kükürtle yok ettin; onları sonraki kuşaklar için bir örnek yaptın.

⁶Kutsal halkın İsrail'i köle yapan kibirli firavunun üzerine birçok felaketler göndererek büyük gücünü gösterdin.

⁷Halkını savaş arabalarıyla ve askerle kovaladığında sen onları denizin diplerinde boğdun. Fakat tüm yaratılışın üzerinde egemen olan sana güvenenleri güvenle geçirdin.

⁸Ellerinin eserini gördüklerinde Her Şeye Gücü Yeten seni övdüler.

⁹Sen, ey Kral, sınırsız ve ölçülmez dünyayı yarattıktan sonra hiçbir şeye gereksinim duymamana karşın, bu kenti seçip adın uğruna kutsadın. Görkemli huzurunla yücelttiğin zaman büyük ve onurlu adının yüceliği için onu sağlam bir temel yaptın.

¹⁰İsrail halkını sevdiğin için sıkıntıya düştüğümüz veya başarısız olduğumuz durumda bu yere gelip dua ettiğimiz zaman yalvarışımıza kulak vereceğine söz verdin.

¹¹Gerçekten de doğru ve sadıksın.

¹²Zulmedildikleri ve küçümsendikleri zaman atalarımıza yardım edip onları büyük kötülüklerden korudun.

¹³Ey kutsal Kral, bak şimdi günahlarımız çok ve büyük olduğu için acı ile eziliyor, düşmanlarımıza bağımlı oluyor ve çaresizlik içinde yakalanıyoruz.

¹⁴Düşüşümüzde bu küstah ve zındık adam, yeryüzünde senin görkemli adına adanmış Kutsal Yer'i kirletmeye cüret ediyor.

¹⁵Çünkü senin konutun insanların yaklaşamayacağı cennetlerin cennetidir.

¹⁶Fakat halkın İsrail'e kendi görkemini lütufla bağışladığın için sen bu yeri kutsadın.

¹⁷Bu adamların gerçekleştirdiği kirlilik için bizi cezalandırma. Bizi bu saygısızlıktan sorumlu tutma. Yoksa suçlular öfkeleriyle övünüp dillerinin gururuyla coşarak

¹⁸'Tiksindirici putların evleri nasıl ayaklar altına alındıysa biz de kutsal konutu öyle çiğnedik' diyecekler.

¹⁹Günahlarımızı sil, yanlışlıklarımızı kaldır ve merhametini bu saatte göster.

²⁰Merhametlerin bize çabucak yetişsin, ruhu ezik ve mahzun olanların ağzına övgü ezgileri koy ve bize esenlik ver."

Tanrı'nın Ptolemi'yi Cezalandırması

²¹Bunun üzerine her şeyin ilk Babası, kutsallar arasında en kutsal Olan, her şeyi gören Tanrı, yasaya uygun bu yalvarışı işitip kendini kibirce ve saygısızca yüceltmış olanı cezalandırdı.

²²Bir kamış rüzgarda nasıl sallanırsa Tanrı da onu öylece salladı. Öyle ki yerde çaresizce uzandı. Adil bir cezayla vurulduğu için kollarıyla bacaklarının tutmamasının yanı sıra konuşamıyordu.

²³Bunun üzerine uğradığı sert cezayı görünce yaşamını yitireceğinden korkarak arkadaşlarıyla korumaları büyük bir korku ve paniğe kapıldılar ve onu oradan sürüklediler.

²⁴Bir süre sonra düzeldi. Fakat cezalandırılmış olmasına karşın tövbe etmedi ve sert tehditler savurarak oradan uzaklaştı.

Yahudiler'e Karşı Saldırıları

²⁵Mısır'a vardığında sözü edilen ve adil olan her şeye yabancılaşmış içki ar-kadaşlarının yardımıyla kötülük etme niyetlerini eyleme dökmeye devam etti.

²⁶Sayırsız şehvetli eylemleriyle yetinmedi. O kadar ileri gitti ki, cüretkâr bir şekilde çeşitli yörelerde kötü raporlar uydurdu. Arkadaşlarının bir çoğu kralın amacını azimlice yerine getirerek onun isteğine boyun eğdiler.

²⁷Yahudi toplumunu herkesin gözü önünde utanca boğmayı önerdi ve meydandaki kuleye üzerinde şu yazıt olan bir taş yerleştirdi:

²⁸"Kurban kesmeyenlerin hiçbir kutsal yerlerine giremez. Ayrıca Yahudiler'in hepsi kayıt olup vergi ödeyecek ve köle konumunda olacaktır. Karşı koyanlar zorla tutuklanıp öldürülecektir.

²⁹Kaydolanların bedenlerine ateş ile Diyonisos'un sarmaşık sembolü dağlanacak ve önceki sınırlı konumlarına indirilecekler."

³⁰Herkese düşman gibi görünmemek için de bunun altına şunları yazdırdı: "Ancak onlardan biri gizemli inanışları benimseyenlere katılmayı seçerse İskenderiyelilerle eşit yurttaşlık haklarına sahip olacaktır."

³¹Bazı kişiler doğal olarak kentlerinin dinini sürdürmenin bedelini ödemek istemediler ve ileride kralın gözüne girebileceklerini düşünerek hemen teslim oldular.

³²Fakat halkımızın çoğu cesur bir ruhla sapasağlam durup inançlarını inkar etmediler; yaşamları karşılığında para ödeyerek kendilerini kayıt işleminden kurtarmaya çalıştılar.

³³Yardım alma umutlarını kararlılıkla beslediler ve ayrılanları Yahudi halkının düşmanları olarak görüp onlardan nefret ederek onları arkadaşlık ve yardımdan yoksun bıraktılar.

Yahudiler ve Komşuları

3 Küstah kral durumun farkına varınca o kadar hiddetlendi ki, yalnız İskenderiye'de yaşayan Yahudiler'e öfkelenmekle kalmayıp özellikle kırsal bölgelerde bulunanlara karşı şiddetli bir şekilde düşman kesildi. Yahudiler'in tümünün bir araya toplanıp en acımasız yöntemlerle öldürülmelerini buyurdu.

²Bu hazırlıklar yapılırken Yahudi halkına karşı düzen kurup zarar vermek isteyenler tarafından şöyle bir düşmanca söylenti yayıldı. Yahudiler'in geleneklerinin başkaları tarafından yerine getirilmesine engel oldukları yönünde bir rapor buna gerekçe oldu.

³Yahudiler'se hanedana karşı şaşmaz bir bağlılık ve iyi niyet sergilemeyi sürdürdüler.

⁴Ancak Tanrı'ya taptıkları ve O'nun yasasına göre yaşadıkları için yiyecek konusundaki ayrılıklarını bozmadılar. Bu yüzden bazı kişilerin gözünde iğrençtiler,

⁵ama yaşam biçimlerini doğru kişilerin iyi eylemleriyle süsledikleri için herkesten saygı gördüler.

⁶Ne var ki, diğer uluslardan olanlar, onların kendi halkları için yararlı hizmetlerini görmezden geldiler.

⁷Bunun yerine ibadet ve yiyecek konusundaki değişikliklere ilişkin dedikodu yaptılar ve bu insanların ne kral ne de görevlilerine sadık olduklarını, tersine kralın hükümetine karşı ve düşman olduklarını ileri sürdüler. Bu nedenle Yahudiler'i sıra dışı bir dille kınadılar.

⁸Bu insanların etrafında beklenmedik bir kargaşa ve aniden oluşan kalabalıkları gören kentteki Grekler hiçbir haksızlığa uğramamış olmalarına karşın onlara yardım edecek güçte değildiler. Çünkü onlar da zulüm altında yaşıyorlardı. Durumlarına üzüldüklerinden onları teselli etmeye çalıştılar. Koşulların düzeleceğini düşünüyorlardı.

⁹Çünkü hiçbir suç işlememiş böyle büyük bir halkın yok olmak üzere terk edilmesi doğru değildi.

¹⁰Komşuları, arkadaşları ve meslektaşlarının bazıları onları zaten gizlice kenara çekmiş ve yardım sağlamak için daha fazla çaba göstereceklerini söyleyip onları koruyacaklarına söz vermişlerdi.

Ptolemi'nin Çıkardığı Buyruk

¹¹Bu sırada talihli olmakla övünen ve ulu Tanrı'nın gücünü hesaba katmayan kral, amacını düzenli bir şekilde gerçekleştirebileceğini düşünerek onlara karşı şu mektubu yazdı:

¹²"Kral Ptolemi Filopator'dan Mısır'da ve tüm bölgelerindeki generaller ve askerlerine selam ve sağlık olsun:

¹³"Bendeniz ve hükümetim esenlik içinde bulunmaktayız.

¹⁴Bildiğiniz gibi Asya'da sefer yaptığımız sırada savaş, ilahların istemli olarak bizimle birlikte davranmasından ötürü tasarladığımız gibi sonuçlandı.

¹⁵Kili-Suriye ve Fenike'deki halklara mızrak zoruyla değil merhamet ve büyük bir yardımseverlikle, onlara karşı gönülden iyi davranarak egemenlik sürmemiz gerektiğini düşündük.

¹⁶Kentlerdeki tapınaklara büyük gelirler sağladıktan sonra Yeruşalim'e de varıp akılsızlıklarından vazgeçmeyen o kötü insanların tapınağını onurlandırmaya gittik.

¹⁷Sözde huzurumuzu kabul ettiler, fakat eylemleri içtenlikten yoksundu. Çünkü iç tapınaklarına girip onu muhteşem göz kamaştırıcı güzellikte başışlarla onurlandırmayı önerdiğimizde

¹⁸geleneksel kibirlerine kapılıp girmemize engel oldular. Fakat herkese yönelik iyi niyetimizden dolayı gücümüzün sergilenmesinden kurtuldular.

¹⁹Bize karşı olan düşmanlıklarını sürdürmekle bütün ulusların arasında krallara ve kendi iyiliklerini düşünenlere kafa tutan tek halk oldular. Hiçbir davranışın içtenlikle yapıldığına inanmak istemiyorlar.

²⁰"Fakat biz Mısır'a zaferler kazanmış olarak girdiğimizde akılsızlıklarına göz yumduk. Çünkü biz bütün uluslara karşı cömertçe davranırız.

²¹Yaptığımız iyilikler arasında şu da vardı: Bizimle yaptıkları işbirliği ve başlangıçtan beri onlara cömertçe emanet edilen çok sayıdaki işlerden dolayı buradaki yurttaşlarına genel af ilan ettik ve bir değişiklik yapma yürekliliğini göstererek onlara İskenderiye yurttaşı olma ve olağan dinsel törenlerimize katılma hakkını tanımaya karar verdik.

²²Fakat doğuştan gelme kötü niyetleri nedeniyle bunu aykırı bir ruhla algılayıp iyi olanı hor gördüler. Sürekli kötülüğe eğimli olduklarından

²³paha biçilmez değerdeki yurttaşlığı küçümsemekle kalmayıp aynı zamanda aralarında bize içtenlikle yakın olan kişilere karşı hem sözle hem sessizlikle nefretlerini sergilediler. Her koşulda, düşük yaşam biçimlerine uygun bir şekilde yakında politikamızı değiştireceğimizden kuşkulanıyorlar.

²⁴Bize karşı olduklarına inandığımız için ani bir kargaşanın meydana gelmesi durumunda bu saygısız insanlar arkamızda vahşi düşmanlar ve hainler olarak durmasınlar diye önlemler almış bulunuyoruz.

²⁵Dolayısıyla bu mektup gelir gelmez düşmanlara uygun, kesin ve utanç verici idam cezasını çekmek üzere aranızda yaşayanları, karıları ve çocuklarıyla birlikte, demir prangalara vurup aşağılamalara varan sert bir tutumla bize göndermeniz için buyruklar verdik.

²⁶Çünkü bunların hepsi cezalandırıldıktan sonra önümüzdeki süreç için hükümetin elimizde iyi bir durumda ve düzenli olacağına eminiz.

²⁷Fakat Yahudiler'i koruyanlar, ister yaşlı ister çocuk ya da bebek olsun, aileleriyle birlikte ölene kadar acımasızca işkence görecektir.

²⁸İhbarcı olarak çalışmaya istekli olanlar cezalandırılanların malvarlığına sahip olacak, ayrıca krallık hazinesinden iki bin drahmi alacak ve özgürlüğe kavuşacaktır.

²⁹Bir Yahudi'ye koruma sağlayan bir yer ortaya çıkarılırsa orası yaklaşılmaz ilan edilip ateşle yakılacak ve her canlıya sonsuza dek yararsız hale getirilecektir."

³⁰Mektup yukarıdaki şekilde yazılmıştır.

Yahudiler'in İskenderiye'ye Sürülmesi

4 Bunun üzerine bu buyruğun ulaştığı her yerde devlet kasasından Yahudi olmayanlar için bir ziyafet düzenlendi ve büyük bir sevinç vardı. Çünkü uzun zamandır yüreklerinde sakladıkları düşmanlık şimdi ortaya çıkmış ve dile getirilmiş durumdaydı.

²Fakat Yahudiler sürekli yas tutuyor, ağıt yakıyor ve gözyaşları içinde feryat ediyordu. Her yerde yürekleri yanıyordu ve onların mahvolması için çıkartılan bu beklenmedik buyruktan dolayı inliyorlardı.

³Hangi bölge ya da kent, hangi yerleşim yeri ya da hangi sokaklar onlar için yas ve ağlama sesleriyle yankılanmıyordu ki!

⁴Çünkü birçok kentte generaller tarafından o kadar zalim ve acımasız bir şekilde gönderiliyorlardı ki düşmanlarının bazıları bile, gözlerinin önündeki sıra dışı cezalar karşısında acınacak durumda olanları görüp yaşamın belirsizliği üzerinde düşünerek bu perişan insanların sürgün edilmesine gözyaşları döktüler.

⁵Çünkü götürülenler arasında çok sayıda yaşlı, ak sakallı, iki büklüm olmuş, ağır aksak yürüyen erkekler vardı. Utanç verici davranışların baskısıyla sürülerek hızlı adımlarla yürümeye zorlanıyorlardı.

⁶Evlilik hayatına başlamak üzere zifaf odasına yeni girmiş genç kadınların sevincinin yerini ağlayış aldı. Mür kokulu saçlarına küller serpmiş olarak, peçesiz bir biçimde götürüldüler. Putperestlerin acımasız zulmü onları yıkıma uğrattı ve düğün ezgisi yerine hep birlikte ağıt yaktılar.

⁷Gemiye bindirme yerine kadar bağlı olarak ve herkesin gözü önünde şiddetle sürüklendiler.

⁸Çelenk yerine boyunlarında ipler taşıyan gençliklerinin doruğundaki kocalar, düğün şöleninin geri kalan günlerini neşeli bir şenlik kutlayarak değil ağıt yakarak geçirdiler. Çünkü ölümle burun burunaydılar.

⁹Prangalara vurulmuş olarak yabanıl hayvanlar gibi gemilere bindirildiler; bazıları gemideki oturma yerlerine boyunlarından bağlandı, başkalarının ayaklarıysa kırılmaz prangalara vuruldu.

¹⁰Ayrıca hainlere yaraşır bir uygulamayla karşılaşmaları için yolculuk boyunca deliksiz bir güverte altında, koyu karanlıkta hapsedildiler.

Yahudiler'in Şedia 'daki Tutukluluğu

¹¹Şedia diye adlandırılan yere getirildiklerinde ve yolculuk kralın buyruğuna uygun bir biçimde sona erdiğinde bu insanlar kentin karşısında yapılmış olan kocaman surlu bir hipodroma koyuldular. Kenttekilerin ve kente gelen herkesin onlarla alay etmesi için en uygun yer burasıydı. Böylece ne kralın kuvvetleriyle bir bağlantı kurabildiler ne de kentin sınırı içinde olduklarını ileri sürebildiler.

¹²Bunlar yerine getirildikten sonra kral, Yahudiler'in kentteki yurttaşlarının kendi akrabalarının başlarına gelen talihsizliğin yasını tutmak üzere kentten gizlice çıkıp acı acı ağladıklarını duyunca

¹³öfkelenip yas tutanların da cezalarının en ufak ayrıntısına kadar diğerleriyle aynı sonu paylaşmalarını buyurdu.

¹⁴Daha önce kısaca sözü edilen ağır iş cezası için değil, bütün halk kralın buyurduğu akıl almaz işkenceleri görmek üzere birer birer kaydolacak ve bunun sonucunda bir gün içinde bütün ulus yok edilecekti.

¹⁵Bu yüzden, başvuran bu insanların kayıt işlemleri güneşin doğuşundan batışına kadar acı bir acelecilikle ve son derece yoğun bir çalışmayla yapıldı ve kırk gün sonra hâlâ tamamlanmamış olan bu iş sona erdi.

¹⁶Sürekli büyük bir sevinçle coşan ve putlarının uğruna ziyafetler düzenleyen kral, gerçeğe yabancılaşmış akli ve saygısız ağzıyla en ulu Tanrı'ya karşı uygunsuz sözler kullanıyor, ama konuşamayan, iletişim gücünden yoksun olan, kimseye yardım edemeyen şeyleri övüyordu.

¹⁷Fakat az önce belirtilen dönemden sonra katipler, Yahudiler'in bitmek bilmeyen sayılarından dolayı sayımını bitiremeyeceklerini krala bildirdiler.

¹⁸Yahudiler'in çoğu hâlâ kırsal bölgelerde olduğu halde bazıları kendi evlerinde, bazıları sarayda oturuyordu. Bu görev Mısır'daki tüm generalleri aşırıyordu.

¹⁹⁻²⁰Onları kaçış yolu sağlamak için rüşvet almakla suçlayıp kötü tehdit etti. Ancak kullandıkları kalem kağıdın tükenmiş olduğunu söyleyip bunu kanıtladıkları zaman bu konuda bütünüyle ikna oldu.

²¹Fakat bu olay, gökten Yahudiler'e yardım edenin karşı koyulmaz lütfundan dolayı gerçekleşmişti.

Yahudiler'in İdam Edilmesi İki Kere Engelleniyor

5 ¹⁻²Bunun üzerine bütünüyle katılaştan kral ezici bir öfke ve gazapla doldu.

Yahudiler'in kötü kaderleriyle karşılaşmaları için fil bakıcısı Hermon'u çağırıp ertesi gün sayıları beş yüz olan filleri bol miktarda saf şarap ve avuçlar dolusu günnük ile sarhoş edip bol bol içtikleri içkinin etkisiyle çılgına dönen filleri Yahudiler'in üzerine salmasını buyurdu.

³Bu buyrukları verdikten sonra özellikle Yahudiler'in düşmanları olan arkadaşları ve ordu komutanlarıyla birlikte yaptıkları ziyafete döndü.

⁴Fil bakıcısı Hermon ise buyrukları bağlılıkla yerine getirmeye koyuldu.

⁵Yahudiler'in denetlenmesiyle görevlendirilmiş ve bütün halkın tam olarak yıkıma uğrayacağına inanmış hizmetçiler akşam zamanı çıkıp bu perişan insanların ellerini bağlayıp gece boyunca sürececek olan gözetim için hazırlıklar yaptılar.

⁶⁻⁸Her yönden bağlanarak sıkıştırılmış oldukları için diğer ulusların gözünde Yahudiler yardım edilemeyecek duruma düşmüşlerdi. Fakat gözyaşlarıyla ve susturulması zor haykırıışlarla Her Şeye Gücü Yeten, her gücün Egemeni Olan, merhametli Tanrı ve Babaları'nı çağırıp onlara karşı gerçekleştirilmeye çalışılan bu kötü tasarımı intikamla engellemesi ve görkemli bir belirtiyle kendileri için hazırlanmış bu kötü kaderden kurtarması için dua ettiler.

⁹Yalvarışları da gayretle göğe yükseldi.

¹⁰Bu arada çok miktarda şarap içinceye ve günnük ile tıka basa doluncaya kadar zavallı filleri sarhoş eden Hermon, hazırlıklar konusunda krala bir rapor vermek üzere sabah erkenden avluya gelip kendini takdim etti.

¹¹Fakat Rab, başlangıçtan beri gece gündüz dilediği kişiye verdiği iyilik olan uyku payını kralın üzerine gönderdi.

¹²Rab'bin bu yaptığından ötürü öyle derin ve keyifli bir uykuya daldı ki, yasadışı amacı suya düştü ve inatçı tasarısı bütünüyle engellendi.

¹³Bunun üzerine belirlenen saatten kurtuldukları için Yahudiler kutsal Tanrıları'nı övüp kolayca barışanın her şeye gücü yeten elinin gücünü kibirli olan diğer uluslara göstermesi için yalvardılar.

¹⁴Fakat saat neredeyse on buçuk olduğunda davetlerden sorumlu kişi konukların toparlandığını görünce krala yaklaşıp onu dürttü.

¹⁵Kralı güçlükle uyandırdıktan sonra ziyafet saatinin geçmekte olduğunu anımsatarak durumu ona anlattı.

¹⁶Bunu değerlendirdikten sonra kral içki içmeyi sürdürdü ve ziyafet için gelenlerin karşısına oturmalarını buyurdu.

¹⁷Bundan sonra onları eğlenmeye teşvik etti ve ziyafetin kalan zamanını daha da neşle kutlamaları için ısrar etti.

¹⁸Toplantı epey ilerledikten sonra kral, Hermon'u çağırıp tehditler ederek ondan Yahudiler'in neden günün sonuna kadar sağ kalmalarına izin verildiğini açıklamasını buyurdu.

¹⁹⁻²⁰Fakat Hermon kralın arkadaşlarının da yardımıyla kendisine verilen buyrukları gün ağarmadan kusursuzca yerine getirdiğini açıkladığı zaman vahşi kral Falaris'inkinden daha büyük bir acımasızlıkla Yahudiler'in bugünkü uykularından yararlandıklarını söyledi. "Ama yarın hiç bir erteleme olmaksızın yasaya karşı gelen Yahudiler'in yok edilmesi için filleri aynı şekilde hazırla" diye ekledi.

²¹Kral konuşmasını bitirdikten sonra orada bulunan herkes neşeli ve istekli bir şekilde oybirliğiyle onaylayıp kendi evlerine döndüler.

²²Fakat geceyi uyumaktan çok, yok edilmeye mahkum olduğunu sandıkları bu insanlara içlerinden hakaretler ederek geçirdiler.

²³Sabah erkenden horoz öter ötmez hayvanları hazırlamış olan Hermon onları büyük arenada hareket ettirmeye başladı.

²⁴Kent halkı büyük bir kalabalık oluşturacak şekilde bu acıklı gösteri için toplanmış gün doğuşunu sabırsızlıkla bekliyordu.

²⁵Fakat zamanları bitmek üzere olan Yahudiler ellerini göğse uzatıp gözyaşları içinde hüznü ağıtılarla en ulu Tanrı'ya tekrar yardım etmesi için son nefesleriyle yalvardılar.

²⁶Güneş daha ağarmamıştı. Kral arkadaşlarını kabul ederken Hermon, kralın arzusunu yerine getirmeye hazır olduğunu belirterek gelip onları dışarıya davet etti.

²⁷Fakat kral bunu işittiği zaman çok olağandışı olan dışarı çıkma davetinin de etkisiyle anlama gücünden bütünüyle yoksun kalarak kendisi için büyük gayretle yerine getirilen görevin ne olduğunu sordu.

²⁸Bu her şeye egemen olan Tanrı'nın işiydi. Çünkü O önceden yapılmış olan tasarıları krala unutturmuştu.

²⁹Bunun üzerine, "Ey kral, gayretli amacınız uyarınca" diyerek kralın arkadaşlarıyla Hermon hayvanların ve askerlerin hazır olduğunu bildirdi.

³⁰⁻³¹Fakat bu sözler üzerine karşı koyulmaz bir şekilde öfkelenildi. Çünkü Tanrı'nın isteğiyle bu konuda aklının dengesi bozulmuştu. Tehdit savurucu bir bakışla şöyle dedi: "Eğer anne baban ya da çocukların burada olsaydı bana şikayet etmek için hiçbir neden bırakmayan, atalarımıza olağanüstü ölçüde tam ve sağlam bir bağlılık sergilemiş olan Yahudiler yerine vahşi hayvanlara zengin bir ziyafet olmaları için onların hazırlanmalarını buyurdum.

³²Birlikte yetişmemiş olsak ya da sana yararlılığından kaynaklanan sevgi duymasaydım gerçekte bunların yerine sen yaşamından olurdun." Bu görev Mısır'daki tüm generalleri aşırıyordu.

³³Böylece Hermon beklenmedik ve çok tehlikeli bir tehditle karşı karşıya kaldı. Bakışlarında derin bir korku belirdi ve suratı asıldı.

³⁴Kralın arkadaşları toplanmış olan insanları kendi işlerine salıvererek teker teker oradan sessizce gönderdiler.

³⁵Bunun üzerine kralın söylediklerini işiten Yahudiler kralların kralını, kendini gösteren Rab Tanrı'yı övdüler. Çünkü bu da O'ndan almış oldukları bir yardımdı.

³⁶Fakat kral konuklarının eğlenceye dönmeleri için ısrar edip kutlamayı aynı şekilde devam ettirdi.

³⁷Hermon'u çağırıp tehdit içeren bir ses tonuyla, "Sen zavallı aşağılık, bu konularda kaç kere sana buyruk vereceğim" dedi,

³⁸"Yarın Yahudiler'in yok edilmesi için filleri bir daha hazırla!"

³⁹Fakat onunla birlikte sofrada oturan görevliler aklının dengesizliğine hayret edip şöyle itiraz ettiler:

⁴⁰Ey kral, bizi aptal yerine koyup daha ne kadar sinayacaksın? Üçüncü kez yok edilmeleri için buyruk verip bu konudaki kararınızı bozuyorsunuz.

⁴¹Bunun doğurduğu beklenti nedeniyle kentin tümü kargaşa içinde; bir yığın insanla doldu ve her an yağmalanma tehlikesiyle karşı karşıya."

⁴²⁻⁴³Bunun üzerine öfke dolan ve her yönüyle vahşi Falaris'e benzeyen kral, Yahudiler'in korunması için düşüncelerinde gelişen değişikliğe aldırış etmeksizin Yahudiler'i hayvanların ayakları altında ezilmek üzere hemen ölüme göndereceğine, ondan sonra da Yahudiye'nin üzerine yürüyüp ateş ve mızrakla hemen yerle bir edeceğine ve kendisinin giremediği tapınağı bütünüyle yakarak içinde kurban kesenleri sonsuza dek tapınsız bırakacağına sağlam ve geri alınamaz bir ant içti.

⁴⁴Bunun üzerine kralın arkadaşları ve görevliler büyük sevinç içinde ayrıldılar. Kendilerinden emin bir şekilde askerlerini nöbet tutmaya en elverişli noktalara yerleştirdiler.

⁴⁵⁻⁴⁶Kent hipodroma girmeye çalışan ve itişip kakışan sayısız insanlardan oluşan bir kalabalıkla dolmuştu. Hayvanların günnük ile karıştırılmış kokulu şarapla delilik

derecesinde sarhoş edilmesinden ve korkunç aletlerle donatılmasından sonra, fil bakıcısı şafak vaktinde avluya girip söz konusu eylem için kralı harekete geçmeye zorladı.

⁴⁷Bu yüzden katılaşmış yüreğinden dolayı kral, küfür dolu aklını şiddetli bir öfkeyle doldurduğunda söz konusu halkın acı ve çaresiz yıkımına kendi gözleriyle tanık olmak üzere hayvanlarla birlikte büyük hışımla çıktı.

⁴⁸Yahudiler, kapıdan çıkan fillerin ve arkalarından gelen askerlerle kalabalığın attığı adımlardan ötürü kalkan toz bulutunu görüp çıkan büyük gürültüyü ve sesleri duyunca

⁴⁹yaşamlarının son anına ve en acıklı bekleyişlerinin sonuna geldiklerini düşünerek acı feryatlar ve iniltilerle kendilerini birbirlerinin kollarına bıraktılar. Anne babalar ve çocuklar, anneler ve kızlar, memelerinden son sütü emziren anneler akrabalara sarıldılar ve öpüştüler.

⁵⁰⁻⁵¹Bununla kalmadı, daha önce gökten aldıkları yardımı düşünerek hep birlikte yere kapandılar. Bebekleri memelerinden alıp yüksek sesle haykırarak ölüm kapısının eşliğinde oldukları için her gücün üstündeki Egemen'in kendilerine merhamet etmesi ve kendisini göstermesi için yalvardılar.

Elazar'ın Duası

6 O sırada ülkedeki bütün kâhinler arasında ün salmış, yaşı oldukça ilerlemiş ve yaşamı boyunca her tür erdemle güzelleşmiş Elazar adında bir kâhin çevresindeki ihtiyaçların kutsal Tanrı'yı çağırmayı bırakmalarını isteyip kendisi şöyle dua etti:

³"Büyük güce sahip Kral, Yüce Olan, tüm yaratılışı merhametle yöneten Her Şeye Gücü Yeten Tanrı, İbrahim'in torunlarına bak! Ey Baba, yabancıların topraklarında yabancı olarak mahvolmakta olan ve senin kutsal payının halkı olan aziz Yakup'un çocuklarına bak!

⁴Sen, Mısır'ın eski hükümdarını, yasaya aykırı küstahlığı ve övünge diliyle kendini yücelten firavunu çok sayıda savaş arabaları ve kibirli ordusuyla birlikte denizde boğarak yok ettin. Böylece merhametin ışığını İsrail ulusunun üzerine saçtın.

⁵Sen, ya Rab, kendi gücünü birçok ulusa göstererek sayısız kuvvetleriyle övünen, mızrak zoruyla bütün dünyayı ele geçirmiş olan ve senin kutsal kentine karşı üzücü sözlerle böbürlenerek küstahlaşan zalim Asur Kralı Sanherib'i paramparça ettin.

⁶Sen, boş şeylere kulluk etmemek için kendilerini gönül rızasıyla ateşe teslim eden Babil'deki üç yoldaşı, hararetle yanan ocağı çığ ile serinleterek en ufak zarar görmelerine izin vermeden kurtarıp ateşi düşmanlara karşı çevirdin.

⁷Kıskanç iftiralardan dolayı aslanlara yem olmak üzere yer altına atılan Daniel'i hiçbir zarar görmeden gün ışığına çıkardın.

⁸Sen, Baba, kocaman deniz canavarının karnında kalan Yunus'u koruyup ailesine sağ salim kavuşturdu.

⁹Şimdi küstahlıktan nefret eden, herkesi koruyan, merhameti engin olan sen, iğrenç ve vahşi ulusların kötü davranışlarıyla karşı karşıya kalan İsrail halkına kendini en kısa zamanda açıkla.

¹⁰"Sürgündeyken sana yaraşmayan bazı şeylere karıştıysak da bizi düşmanın elinden kurtar Rab ve senin seçeceğin felaketle bizi yok et.

¹¹Kendini beğenmişler, 'Tanrıları bile onları kurtarmadı' diyerek sevdiğin halkını yıkıma uğratmakla aptalca bir kibire kapılmasınlar.

¹²Ama sonsuz Olan, bütün kudretin ve gücün sahibi, şimdi bizimle ilgilen ve vahşilerin yersiz gururundan dolayı birer hainmişiz gibi yaşamı ellerinden alınan bize merhamet et.

¹³Ey ulu Tanrı, bugün Yakupun halkını kurtaracak güçte olanın önlenemez gücü karşısında uluslar dehşete kapılıp tir tir titresinler.

¹⁴Bebeklerle büyüklerden oluşan bu kalabalık sana gözyaşlarını dökerek yalvarmaktadır.

¹⁵Ey Rab, bütün uluslar bizimle birlikte olduğunu ve bizden yüzünü çevirmediğini anlasınlar. 'Düşmanlarının diyarında oldukları zaman bile onları ihmal etmedim' demiştin. Evet, ya Rab, sözünü tut."

İki Melek Yahudiler'i Kurtarıyor

¹⁶Elazar tam duasını bitirirken kral bütün hayvanları ve kibirli kuvvetleriyle birlikte hipodroma vardı.

¹⁷Yahudiler bunu görünce göğsü o kadar büyük feryatlar yükselttiler ki, yakındaki vadiler ağlayışlarıyla yankılandı ve ordu dehşete kapıldı.

¹⁸Bunun üzerine görkemli, Her Şeye Gücü Yeten ve doğru Tanrı yüzünü gösterip göklerin kapılarını açtı ve Yahudiler dışında herkesin görebildiği dehşet verici bir görünüme sahip iki görkemli melek indi.

¹⁹Düşman kuvvetlere karşı durarak onları kırılmaz zincirlerle bağlayıp şaşkınlık ve dehşete düşürdü.

²⁰Kral bile tir tir titremeye başlayıp iç karartıcı gururunu unuttu.

²¹Hayvanlar, arkalarından gelen askerlerin üzerine yürüyüp onları ayakları altında çiğneyerek yok etmeye başladılar.

²²Bunun üzerine önceden tasarladıklarından dolayı kralın duyduğu öfkenin yerini merhamet ve gözyaşları aldı.

²³Çünkü bağışmaları duyup hepsinin yıkıma uğradığını görünce ağlayıp arkadaşlarını öfkeyle tehdit ederek,

²⁴"Ülkeye ihanet ediyorsunuz ve gaddarlıkta zalim hükümdarları aşlıyorsunuz" dedi, "Ülkenin iyiliğine yarar sağlamayan işleri gizlice gerçekleştirerek efendiniz beni bile egemenlik ve yaşamdan yoksun bırakmaya çalışlıyorsunuz.

²⁵Ülkemizin kalelerini bağıllıkla koruyanları evlerinden sürüp hepsini aptalca buraya toplayanlar kimlerdir?

²⁶Başlangıçtan beri bütün uluslardan farklı olarak bize karşı iyi niyet besleyen ve insanın göze alabileceğı en büyük tehlikeleri seve seve kabul eden bu insanlara karşı yasa dışı bir şekilde akıl almaz ölçüde kötü davrananlar kimlerdir?

²⁷Bağılarını gevşetin ve çözün. Yaptıklarınızdan dolayı bağışlanma dileyerek esenlikle evlerine geri gönderin!

²⁸Atalarımızın zamanından şimdiye kadar devletimize dikkate değer ve engellenmemiş bir istikrar bağışlayan Her Şeye Gücü Yeten ve göklerde yaşayan Tanrı'nın çocuklarını özgür kılın."

²⁹İşte söylediğı şeyler bunlardı. Hemen özgür bırakılan Yahudiler, ölümden kurtuldukları için kurtarıcılarını ve kutsal Tanrı'yı övdüler.

Yahudiler Kurtuluşlarını Kutluyorlar

³⁰Bundan sonra kral döndüğü zaman hazineden sorumlu olan görevliyi çağırıp yedi gün sürecek bir şenlik için şarap ve gerekli olan başka her şeyi Yahudiler'e sağlamasını buyurdu. Çünkü yıkımlarını bekledikleri sırada kurtulmalarını büyük bir sevinçle kutlamalarının doğru olduğuna karar vermişti.

³¹Utanç verici davranışlarla karşılaşp ölüme yaklaşmış olanlar, acı ve ağlanacak bir ölüm yerine kurtuluş ziyafeti için hazırlıklar yaptılar. Derin bir sevinçle kendi ölümleri ve gömölüşleri için ayrılan yeri kutlama alanı olarak belirlediler.

³²Ağıt yakmayı bırakıp harikalar yaratan Kurtarıcıları Tanrı'yı överek atalarının ilahisini okumaya başladılar. Yas tutmaya ve ağlamaya son verip esenlikli bir sevincin simgesi olarak korolar oluşturdular.

³³Bu olayları kutlamak üzere büyük bir ziyafet verdikten sonra kral aynı şekilde yaşadığı beklenmedik kurtarış için bolca ve devamlı olarak Tanrı'ya şükrediyordu.

³⁴Daha önce Yahudiler'in yok edilip kuşlara yem olacağına inanan ve bunun için onları sevinçle kayda geçiren kişiler kendileri utanca düştüklerinde için için inlediler ve ateş püsküren cesaretleri aşağılanarak söndürüldü.

³⁵Daha önce söylediğimiz gibi Yahudiler sözünü ettiğimiz koroyu oluşturup zamanı sevinçli şükran ilahileri ve Mezmurlar eşliğinde bol bol yiyip içerek geçirdiler.

³⁶Bu olaylar için kendi toplumlarının ve gelecekteki kuşakların uyması için genel bir töre belirledikten sonra daha önce sözü edilen günleri içki ve oburluk için değil, Tanrı'nın onlara sağladığı kurtuluşu kutlayacakları bir bayram olarak benimsediler.

³⁷Ondan sonra evlerine dönmek için kraldan izin istediler.

³⁸⁻³⁹Böylece kayıt işlemleri kırk gün boyunca, yirmi beş Pakon'dan dört Epifi'ye kadar sürmüştü. Yok edilmeleri için ayrılan ve her şeyin Rabbi'nin merhamet gösterip hepsini zarar görmekten kurtardığı üç gün de, beş ile yedi Epifi olarak belirlenmişti.

⁴⁰Ondan sonra geri dönmek için izin istedikleri on dördüncü güne kadar kralın cömertçe verdikleri bayram yaptılar.

⁴¹Kral istediklerini hemen kabul edip kentlerdeki generallere verilmek üzere iyi niyetli ilgisini dile getiren aşağıdaki mektubu yazdı:

Ptolemi'nin Yahudiler İçin Yazdığı Mektup

7 "Kral Ptolemi Filopator'dan, Mısır'da ve tüm bölgelerinde bulunan generallere ve devletimin bütün görevlilerine selam ve sağlık olsun:

² "Biz kendimiz ve çocuklarımız iyiyiz. Büyük Tanrı işlerimizi arzumıza göre gerçekleştiriyor.

³Kötü niyetli bazı arkadaşlarımız ısrar ederek krallığımızda bulunan Yahudiler'i bir araya getirip birer hainmişçesine acımasız işkencelerle onları cezalandırmamızı isteyip bizi ikna ettiler.

⁴Gerekçeleri de şuydu: Bu insanların bütün uluslara karşı kötü niyetli olmaları nedeniyle bunlar yapılmadıkça hükümetimizin sağlamlaştırılmasının olanaksızlığını anlattılar.

⁵Bu kişiler de Yahudiler'i köleler ya da daha doğrusu hainlermiş gibi kötü davranışlarla İskitler'in geleneksel tutumlarından daha acımasız bir gaddarlık kuşanarak, soruşturma ve inceleme yapmadan öldürmeye kalkıştılar.

⁶⁻⁷Fakat bu eylemlerden dolayı onları çok sert bir şekilde tehdit edip tüm insanlara karşı beslediğimiz acıma duygusu uyarınca yaşamlarını zorla kurtardık. Bir babanın kendi çocuklarına karşı davranışı gibi göklerin Tanrısı'nın kesinlikle Yahudiler'i koruyacağını farkettiğimiz ve atalarımızla bize karşı besledikleri sarsılmaz iyi niyetleri ve dostluklarını da değerlendirdiğimiz için biz adil davranarak onları konusu ne olursa olsun her suçlamadan akladık.

⁸Hiç bir yerde onlara zarar vermeden ya da olup bitenler için onları mantıksızca kınamadan hepsinin kendi evlerine dönmelerini buyurduk.

⁹Çünkü eğer onlara karşı herhangi bir kötülük tasarlarsak ya da onları en ufak bir şekilde üzersek bizim karşımızda ölümlü birini değil, her güce sahip olan Egemen, yüce Tanrı'nın kendisini yaptıklarımızın öcünü kaçınılmaz bir biçimde alan bir düşman olarak bulacağımızı bilmeniz gerekiyor. Sağlıcakla kalın."

Yahudiler Sevinçle Eve Dönüyorlar

¹⁰Bu mektubu aldıklarında Yahudiler ayrılmak için acele etmediler. Fakat kutsal Tanrı'ya ve O'nun yasasına karşı bilerek günah işleyen Yahudiler'in, hak ettikleri cezayı kendi ellerinden almalarını kraldan istediler.

¹¹Mideleri uğruna kutsal buyruklara karşı gelenlerin hiç bir zaman kralın yönetimi için içtenlikle davranmayacak ve yararlı olmayacaklarını ileri sürdüler.

¹²Bunun üzerine kral söylediklerinin doğruluğunu kabul ederek kraliyet iznine ya da denetimine gerek kalmaksızın krallığının her köşesinde Tanrı'nın yasasını çiğneyenleri diledikleri gibi yok etmeleri için onlara genel yetki verdi.

¹³Kralı uygun bir şekilde alkışladıktan sonra kâhinler ve tüm kalabalık "Haleluya" diye haykırarak sevinç içinde ayrıldılar.

¹⁴Yollarına giderken karşılaştıkları yurttaşlarından kirlenmiş olanları herkesin önünde utanç verici bir ölümle cezalandırdılar.

¹⁵O gün üç yüzden fazla insanı öldürdüler. Tanrı'ya karşı saygısız olanları yok ettikleri için bu günü sevinçli bir bayram olarak anmaya karar verdiler.

¹⁶Fakat ölümle burun buruna gelip de Tanrı'ya sınıksız tutunarak kurtulmuşluğun tadını çıkaranlar, çeşitli güzel kokulu çiçeklerle süslenmiş olarak sevinçle, yüksek sesle, övgü sözleriyle ve her türlü ezgiyle atalarının Tanrısı'na, İsrail'in sonsuz kurtarıcısına şükrederek kentten ayrıldılar.

¹⁷Yerin bir özelliğinden dolayı "Gül taşıyıcı" olarak adlandırılan Ptolemais'e vardıklarında, halkın isteğİ uyarınca donanmayı yedi gündür kedilerini bekler buldular.

¹⁸Orada kurtuluşlarını kutladılar. Çünkü kral, kendi evlerine varana dek yolculukları için gereken her şeyi cömertçe sağlamıştı.

¹⁹Esenlikle karaya çıktıkları zaman orada kaldıkları sürece bu günleri de aynı şekilde uygun şükranlarla neşeli bir bayram olarak geçirmeye karar verdiler.

²⁰Bunları kutsal bir sütunun üzerine yazıp bayram alanında bir dua yeri adadıktan sonra sağ salım, özgür ve sevinçten uçarcasına oradan ayrıldılar. Çünkü kralın buyruğU uyarınca hepsi kara, deniz ve ırmak yoluyla kendi evlerine sağ salım götürölmüşlerdi.

²¹Onur ve dehşetle bakıldıkları için düşmanları arasında da daha çok itibar gördüler. Ayrıca hiç kimse eşyalarına el koyamıyordu.

²²Ayrıca tutulan kayıtlara göre hepsi mallarının tümünü yeniden elde ettiler. Kim elinde malını tuttuysa büyük korkuyla onlara geri verdi. Böylece ulu Tanrı kurtuluşları için şaşılabilir harikalar yaratmıştı.

²³İsrail'in Kurtarıcısına sonsuzlara dek övgüler olsun! Amin.